

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับคุณภาพผู้เรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1

THE RELATIONSHIP BETWEEN TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP AND STUDENT QUALITY UNDER CHACHOENSAO PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

พงศ์ดิลก จินตมณูธรรม¹, ผศ.ดร.สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี²

Pongdilok Jintamanontham¹, Somsak Aeamkongsee²

¹นิสิตหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา (กรุงเทพฯ)

²อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา (กรุงเทพฯ)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 2) เพื่อศึกษาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G*Power เวอร์ชัน 3.1 ได้กลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วน คือ ข้าราชการครู อัตราจ้างในตำแหน่งครู หรือพนักงานราชการในตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 138 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีความตรงเชิงเนื้อหา ค่า IOC เท่ากับ 0.98 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .985 ค่าความเชื่อมั่นของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เท่ากับ .967 และค่าความเชื่อมั่นของคุณภาพผู้เรียน เท่ากับ .960 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) คุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ($r=.830$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์, ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, คุณภาพผู้เรียน

Abstract

The purpose of this research were for 1) to study transformational leadership of school administrators under Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 1. 2) To study the student quality under Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 1. 3) To study the relationship between transformational leadership of school administrators and the student quality under Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 1. The sample size was calculated by G*Power 3.1 version. A random sample of teachers consisted of 138 people in the academic year 2022. Data were collected with questionnaires developed by the researcher which content validity value (IOC) equals to 0.98. The reliability value of the whole questionnaire was .985 and the reliability value of the transformational leadership was .967 along with the reliability value of student quality equals to .960. Data were analyzed by percentage, mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.) and Pearson's Product Moment Correlation.

The results of the research found that 1) The results of the analysis of the transformational leadership data of school administrators Overall, it's at a high level. 2) The results of the data analysis on the student quality Overall, it's at a high level. 3) The relationship between the transformational leadership of school administrators and student quality under Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 1, was a high level of positive correlation ($r=.830$) statistically significant at the .01 level.

Keywords: The relationship, Transformational Leadership, Student Quality

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราชไทย 2560 มาตรา 54 (3) ได้กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ [1] กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิตการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งปัจจุบันสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความเหลื่อมล้ำแตกต่างกัน ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา อีกทั้ง ปัจจุบันสถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเอง มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามบริบทและความต้องการของตนเอง คุณภาพผู้เรียนและคุณภาพในการบริหารจัดการจึงมีความแตกต่างกัน อันนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น และมีการประกาศใช้กฎกระทรวงในการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 [2]

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปี 2564 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ วิชาภาษาไทย 45.71 วิชาภาษาอังกฤษ 30.89 วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 28.54 วิชาคณิตศาสตร์ 19.16 ในทุกรายวิชามีผลร้อยละของการทดสอบต่ำกว่าระดับประเทศ [3] จึงมุ่งเน้นที่จะพัฒนาโรงเรียนในสังกัดให้มีผลการทดสอบ ได้คะแนนมาตรฐานเฉลี่ยสูงขึ้นทุกวิชา เพื่อปรับปรุงทางการบริหารสถานศึกษา และแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดโครงการต่างๆ เพื่อรักษาคุณภาพของผู้เรียน และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 และยกระดับผลสัมฤทธิ์การทดสอบทาง

การศึกษาระดับชาติ ที่มีคะแนนต่ำกว่าระดับประเทศ ให้สูงกว่าระดับประเทศ เนื่องจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ มีความสำคัญอย่างมากต่อผู้เรียน กล่าวคือ 1) ใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2) ใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น 3) ใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน และ 4) ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้อันหนึ่งของนักเรียนระดับชาติ เพราะฉะนั้นแล้วการปรับปรุงและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับชาติ จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่ต้องทำการปรับปรุงแก้ไข [3]

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อแก้ไขปัญหาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ต่ำกว่าระดับประเทศ จึงมุ่งเน้นศึกษาเกณฑ์การประเมินคุณภาพผู้เรียนจากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน [4] เนื่องจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใช้เป็นเกณฑ์การประเมินคุณภาพผู้เรียน ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะมาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับกลุ่มวิชาต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มวิชาภาษาไทยและกลุ่มวิชาภาษาอังกฤษมีความสอดคล้องกับคุณภาพผู้เรียนในด้านความสามารถในการอ่าน การเขียน และการสื่อสาร กลุ่มสาระวิชาคณิตศาสตร์ มีความสอดคล้องกับคุณภาพผู้เรียนในด้านความสามารถในการคิดคำนวณ และกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ มีความสอดคล้องกับคุณภาพผู้เรียนในด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และแก้ปัญหา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ มีความรู้ความสามารถ และมีความจำเป็นต้องเป็นนักบริหารการศึกษามืออาชีพ ต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อก้าวทันต่อโลกปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีดิจิทัล การสร้างงานที่โดดเด่น มีความรับผิดชอบ ในการปฏิบัติหน้าที่ภายในสถานศึกษา ฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความพร้อมทางด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะ ศักยภาพความรู้ ความสามารถทางศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน การบริหารงานสถานศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะเอื้อต่อความสำเร็จ เพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งสู่จุดหมาย (Bennis) [5] ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงย่อมนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย เนื่องจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่จะทำให้หน้าที่กระตุนการทำงานของบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการเป็นต้นแบบนำทาง สร้างแรงบันดาลใจต่อวิสัยทัศน์ร่วม กล้าท้าทายต่อกระบวนการทำงาน เพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้ผู้อื่นเสริมสร้างกำลังใจให้แก่ผู้ร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา (Kouzes James M & Posner Barry Z) [6] ซึ่งจากการศึกษาวิจัยพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (จิราภรณ์ วาสเอื้อวงศ์) [7] และพบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของครูกับคุณภาพผู้เรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง (วิเชียร กันหาจันทร์) [8]

จากสภาพความเป็นมาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญและสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับคุณภาพผู้เรียน ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร และคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไป

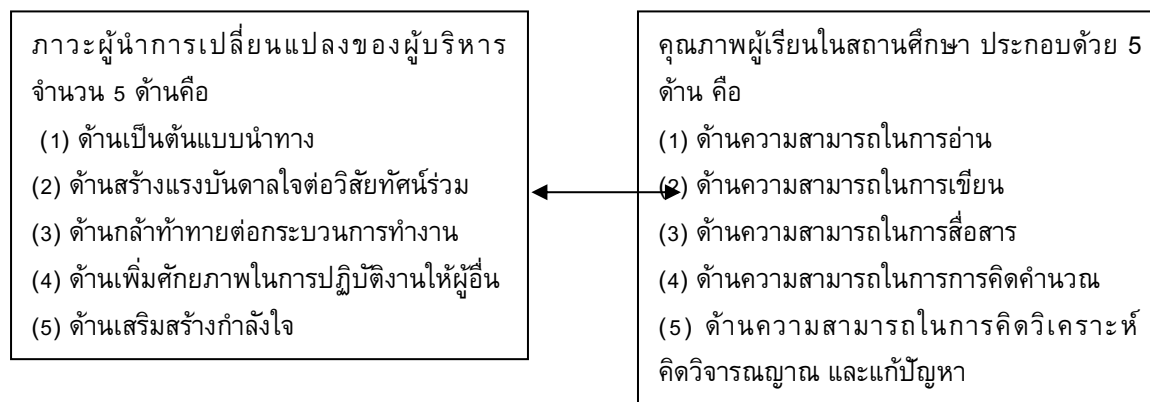
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1
2. เพื่อศึกษาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 1
กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับคุณภาพผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 1 โดยใช้แนวคิดของ Kouzes James M และ Posner Barry Z [6] ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านเป็นต้นแบบนำทาง 2) ด้านสร้างแรงบันดาลใจต่อวิสัยทัศน์ร่วม 3) ด้านกล้าท้าทายต่อกระบวนการทำงาน 4) ด้านเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้ผู้อื่น 5) ด้านเสริมสร้างกำลังใจ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [4] ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสามารถในการอ่าน 2) ด้านความสามารถในการเขียน 3) ด้านความสามารถในการสื่อสาร 4) ด้านความสามารถในการคิดคำนวณ 5) ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ญาณ และแก้ปัญหา กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังภาพ 1

ภาพประกอบที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่

1) ข้าราชการครู อัตราจ้างในตำแหน่งครู หรือพนักงานราชการในตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 138 โรงเรียน จำนวน 1,655 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1) ข้าราชการครู อัตราจ้างในตำแหน่งครู หรือพนักงานราชการในตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทราเขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้โปรแกรม G*Power เวอร์ชัน 3.1 สำหรับการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยสถิติ Pearson's correlation กำหนดขนาดอิทธิพล (Effect size) ขนาดกลางเท่ากับ 0.3 ค่าระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.05 ค่าอำนาจการทดสอบ ($1-\beta$) เท่ากับ 0.95 ผลที่ได้คือขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 138 คน แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนให้ครบตามจำนวน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับคุณภาพผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่ง จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) 5 ระดับ ของ Rensis Likert [9] จำนวน 29 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ของ Rensis Likert [9] จำนวน 31 ข้อ

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำราแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และคุณภาพผู้เรียน

2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม

3) สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) 5 ระดับ ของ Rensis Likert [9]

4) นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบแนะนำในการปรับปรุง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และคุณภาพผู้เรียน เพื่อวิเคราะห์โครงสร้าง เนื้อหาตามนิยามศัพท์ ตัวแปรที่ศึกษาและกำหนดตัวชี้วัด

2) สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดประเด็นคำถามตามตัวชี้วัด โดยให้ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษาตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความถูกต้องของการใช้ภาษาโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (index of item objective congruence หรือ IOC) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและลงความเห็นข้อคำถามแต่ละข้อถึงความสอดคล้องและวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.98

5) นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา

6) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับข้าราชการครู อัตราจ้างในตำแหน่งครู หรือพนักงานราชการในตำแหน่งครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) [10] พบว่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .985 ค่าความเชื่อมั่นของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เท่ากับ .967 และค่าความเชื่อมั่นของคุณภาพผู้เรียน เท่ากับ .960

7) ดำเนินการจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อพิจารณาความเห็นชอบและนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่ได้ตามเกณฑ์การประเมินตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว [11]

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่ได้ตามเกณฑ์การประเมินของบุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว [11]

4. วิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ถ้าค่าความสัมพันธ์ (r) เป็นลบแสดงว่าตัวแปรที่ศึกษาทั้งสองชุดมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้าม หากค่าความสัมพันธ์ (r) เป็นบวกแสดงว่าตัวแปรที่ศึกษาทั้งสองชุดมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์) [12]

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 60.90 อายุ 31-40 ปี ร้อยละ 35.50 ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ร้อยละ 59.40 และมีประสบการณ์การสอน 5-10 ปี ร้อยละ 46.40 จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านเป็นต้นแบบนำทาง ด้านกล้าท้าทายต่อกระบวนการทำงาน ด้านสร้างแรงบันดาลใจต่อวิสัยทัศน์ร่วม ด้านเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้ผู้อื่น และด้านเสริมสร้างกำลังใจ ตามลำดับ

1.1 ด้านเป็นต้นแบบนำทาง พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งมั่นในการดำเนินงานให้บรรลุผลตามที่ตั้งเป้าหมาย รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีหลักการดำเนินงานที่ชัดเจน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนให้ครู นักเรียน และผู้เกี่ยวข้อง ไว้วางใจ เลื่อมใสศรัทธา และให้ความนับถือ

1.2 ด้านสร้างแรงบันดาลใจต่อวิสัยทัศน์ร่วม พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม ครู และบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความมุ่งมั่นที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างความเข้าใจที่ตรงกันภายในสถานศึกษา ภายใต้วัตถุประสงค์ร่วมกัน

1.3 ด้านกล้าท้าทายต่อกระบวนการทำงาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษากระตุ้นให้กำลังใจ ครู และบุคลากรในสถานศึกษาแสวงหาความคิดใหม่และ

วิธีใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแก้ปัญหาเพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานต่าง ๆ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษากระตุ้นให้กำลังใจ ครู และบุคลากรในสถานศึกษาให้ทดลองและสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ

1.4 ด้านเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้ผู้อื่น พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ ครู และบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ ครู และบุคลากรในสถานศึกษาแสดงศักยภาพในการทำงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามอบอำนาจและการตัดสินใจให้กับ ครู และบุคลากรในสถานศึกษา

1.5 ด้านเสริมสร้างกำลังใจ พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาเห็นคุณค่าของผลงานและรางวัลของความสำเร็จในการปฏิบัติงาน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาความพยายามในการทำงานและผลการปฏิบัติงานของ ครู และบุคลากรในสถานศึกษาโดยการฉลองความสำเร็จ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นโดยตั้งความคาดหวังสูงทั้งต่อตนเอง ครู และบุคลากรในสถานศึกษา

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการสื่อสาร ด้านความสามารถในการอ่าน ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ และแก้ปัญหา ด้านความสามารถในการเขียน และด้านความสามารถในการคิดคำนวณ ตามลำดับ

2.1 ด้านความสามารถในการอ่าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้เรียนสามารถรับรู้หรือ เข้าใจความหมายจากตัวหนังสือ หรือถ้อยคำที่ผู้เขียนสื่อถึงผู้อ่าน รองลงมา คือ ผู้เรียนสามารถแยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้เรียนสามารถเข้าใจคำแนะนำคำอธิบายในคู่มือต่าง ๆ ได้

2.2 ด้านความสามารถในการเขียน พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้เรียนสามารถเขียนการสะกดคำ ประโยค และเขียนข้อความหรือเรื่องได้ รองลงมา คือ ผู้เรียนสามารถเขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้เรียนสามารถใช้แผนภาพ โครงเรื่องและแผนภาพความคิด เพื่อพัฒนางานเขียนได้

2.3 ด้านความสามารถในการสื่อสาร พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนสามารถรับและส่งสารได้ รองลงมาคือ ผู้เรียนสามารถเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสาร ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้เรียนสามารถตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดูได้

2.4 ด้านความสามารถในการคิดคำนวณ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะการคิดคำนวณ และความคิดรวบยอดได้ รองลงมา คือ ผู้เรียนมีกระบวนการแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน

2.5 ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณและแก้ปัญหา พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาได้ รองลงมาคือ ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาได้ตามความเหมาะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้เรียนสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง

($r=.830$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2 ด้าน เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านความสามารถในการอ่าน ($r=.819$) และด้านความสามารถในการคิดคำนวณ ($r=.822$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3 ด้าน เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านความสามารถในการเขียน ($r=.749$) ด้านความสามารถในการสื่อสาร ($r=.717$) และด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณและแก้ปัญหา ($r=.786$)

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเรธา เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเรธา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเป็นต้นแบบนำทาง รองลงมา คือ ด้านกล้าท้าทายต่อกระบวนการทำงาน ด้านสร้างแรงบันดาลใจต่อวิสัยทัศน์ร่วม ด้านเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้ผู้อื่น และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านเสริมสร้างกำลังใจ ตามลำดับ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงออกตามสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้สถานศึกษาได้บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ โดยเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ร่วมงานและผู้ตามให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวัง พัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานและผู้ตามไปสู่ระดับที่สูงขึ้นและศักยภาพมากขึ้น ดังที่ Kouzes James M และ Posner Barry Z (2012) [6] ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ วิธีการปฏิบัติงานในองค์กรเพื่อให้บรรลุความสำเร็จอย่างยอดเยี่ยมและเกี่ยวข้องกับหลักการปฏิบัติที่ผู้นำใช้เพื่อเปลี่ยนแปลงโอกาสที่ท้าทายไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภรณ์ วาสอ้อวงศ์ [7] ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเรธา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิดา ทับจาก [13] ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปกนิวิช เต็มใจ [16] ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงใหม่ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงใหม่ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นกัน

2. คุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเรธา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการสื่อสาร รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการอ่าน ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจรณ์ญาณ และแก้ปัญหา ด้านความสามารถในการเขียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสามารถในการคิดคำนวณ ตามลำดับ อาจเนื่องมาจาก ด้านความสามารถในการสื่อสารเป็นทักษะที่ผู้เรียนในปัจจุบันได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องทั้งจากเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนสามารถติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นได้ง่าย และช่องทางการติดต่อสื่อสารที่หลากหลาย ทั้งจากการส่งข้อความและการใช้โซเชียลมีเดียต่าง ๆ จึงทำให้ผู้เรียนมีทักษะด้านความสามารถในการสื่อสารเด่นชัด แต่ขณะเดียวกันความสามารถในการคิดคำนวณเป็นทักษะที่ต้องได้รับการ

ฝึกฝนจนก่อให้เกิดเป็นสมรรถนะประจำตัวของผู้เรียน กลับถดถอยลงเนื่องจากเทคโนโลยีด้วยเช่นกัน เพราะผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีในการคิดคำนวณแทนตนเอง ทั้งจากการใช้เครื่องคิดเลขจากแอปพลิเคชันในโทรศัพท์มือถือถือ การใช้งานเว็บไซต์ต่าง ๆ ช่วยคิดคำนวณหาผลลัพธ์ที่ต้องการ หรือแม้กระทั่งการสร้างกราฟ 3 มิติจากสมการของพีชคณิตที่สามารถทำได้ง่ายเพียงใช้เว็บไซต์และคำสั่งเพียงเล็กน้อย ทำให้ผู้เรียนขาดการฝึกฝนการคิดคำนวณในระดับพื้นฐานไปจนถึงระดับสูง ซึ่งเป็นทักษะการคิดขั้นสูง ผู้เรียนจึงขาดสมรรถนะในด้านการคิดคำนวณ ดังนั้นผู้เรียนที่มีคุณภาพ ต้องมีแนวคิดที่สอดรับเพื่อให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในยุคใหม่ที่ความรู้และเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าอย่างก้าวกระโดด ซึ่งเกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์คนไทยยุคใหม่ต้องได้เรียนรู้ตลอดชีวิต มีสติรู้ทัน มีปัญญารู้คิด มีสมรรถนะและมีคุณธรรม รับผิดชอบต่อครอบครัว ประเทศชาติ และเป็นพลเมืองดีของโลก ที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [14] กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาจะเป็นตัวสะท้อนคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาได้เป็นอย่างดี เพราะ หลักสูตรสถานศึกษาจะมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย แนวทาง วิธีการ และเนื้อหาสาระที่เรียนตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนในสถานศึกษา ซึ่งจะสะท้อนว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ เจตคติ และพฤติกรรมตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้หรือไม่ หลักสูตรที่ดีควรคำนึงถึงบริบทของผู้เรียน ท้องถิ่นและชุมชน มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้ หรือจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับความถนัด ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนตามขีดความสามารถ ทำให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์และสมดุลทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมและการบริการก็เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สถานศึกษาที่มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนที่มั่นคงและสะอาด มีแหล่งเรียนรู้เพียงพอทำให้นักเรียนดำเนินชีวิตอยู่ในสถานศึกษาได้อย่างมีความสุข ปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งจะส่งผลถึงความสำเร็จในการเรียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศวัสมน แปนทิม [15] ได้ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีพร ศรีบุตร [17] ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกิริติ นิยมพุ่ม [18] ได้ศึกษาการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นกัน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงและค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 5 ด้าน กับคุณภาพผู้เรียน 5 ด้าน อยู่ในระดับสูงและค่อนข้างสูง อาจเนื่องมาจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ เป็นกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานและผู้ตาม โดยเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ร่วมงานและผู้ตามให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวัง พัฒนาศักยภาพของผู้ร่วมงานและผู้ตามไปสู่ระดับสูงขึ้นและศักยภาพสูงมากขึ้น ทำให้เกิดการตระหนักรู้ในภารกิจและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา การจูงใจให้ผู้ร่วมงานและผู้ตามมองให้ไกลเกินกว่าความสนใจของพวกเขาไปสู่ประโยชน์ของสถานศึกษาและคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ด้านเป็นต้นแบบนำทาง ด้านสร้างแรงบันดาลใจต่อวิสัยทัศน์ร่วม ด้านกล้าท้าทายต่อกระบวนการทำงาน ด้านเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้ผู้อื่น ด้านเสริมสร้างกำลังใจ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้ตามในการพัฒนาคุณภาพ

ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภลักษณ์ ศิละวงษ์ [19] ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ผลการวิจัย พบว่า (1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (3) ค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุวดี แก้วสอน [20] ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมอยู่ในระดับสูง 2) คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับสูง เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านเสริมสร้างกำลังใจ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องเสริมสร้างกำลังใจ โดยการทำให้เห็นคุณค่าของผลงาน เชื่อมโยงผลการปฏิบัติงานเข้ากับรางวัล ทั้งรางวัลจากภายใน หรือรางวัลทางด้านจิตใจ และรางวัลจากภายนอก ซึ่งมีการพิจารณาถึงความพยายามในการทำงานและผลการปฏิบัติงาน มีการฉลองความสำเร็จ เพื่อแสดงถึงการเห็นคุณค่าของการทุ่มเทแรงกายแรงใจและการทำงานหนัก เป็นแรงบันดาลใจในการทำงาน

2. คุณภาพผู้เรียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสามารถในการคิดคำนวณ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่พัฒนาความสามารถในการคิดคำนวณ การเชื่อมโยงความรู้ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน สามารถแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์โดยวิธีที่หลากหลาย มีการบวนการแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมมีค่าความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาและการใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในการบริหารงานสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในบริบทด้านต่าง ๆ ของสังคมอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านเสริมสร้างกำลังใจกับการบริหารสถานศึกษาในด้านอื่น ๆ
2. ควรศึกษาคุณภาพผู้เรียนในบริบทที่เป็นปัจจุบัน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในด้านต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

- [1] รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (6 เมษายน 2560). *ราชกิจจานุเบกษา*. 134(40ก).
- [2] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *คู่มือการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธรักษาแห่งชาติ.

- [3] กลุ่มนโยบายและแผนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1. (2564). *แผนพัฒนาการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2563-2565*. ฉะเชิงเทรา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1.
- [4] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- [5] Bennis, W. G. (2000). *Organization Development: Its Nature, Origins and Prospects*. Massachusetts: Addison-Wesley.
- [6] Kouzes James M & Posner Barry Z. (2012). *The leadership challenge: how to make extraordinary things happen in organizations*. California: Jossey-Bass.
- [7] จิราภรณ์ วาสอึ้งวงศ์. (2565). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- [8] วิเชียร กันหาจันทร์. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของครูกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- [9] Rensis Likert. (1967). *The method of constructing and attitude scale. Readings in attitude theory and measurement*. New York: John Wiley & Sons, Inc.
- [10] Cronbach Lee Joseph. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. New York: Harper Collins Publishers.
- [11] บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). *การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง*. พิมพ์ครั้งที่ 3. มหาสารคาม: การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [12] พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [13] สุธิดา ทับจาก. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- [14] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *แนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- [15] ศวิสมน แป้นทิม. (2562). *คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- [16] ปกนิช เต็มใจ. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- [17] มณีพร ศรีบุตร. (2565). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

- [18] กীরติ ฉิมพูน. (2564). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาอำเภอพะเยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- [19] สุกลักษณ์ ศิละวงษ์. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 28. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (บริหารการศึกษา). นครบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- [20] ยุวดี แก้วสอน. (2558). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.